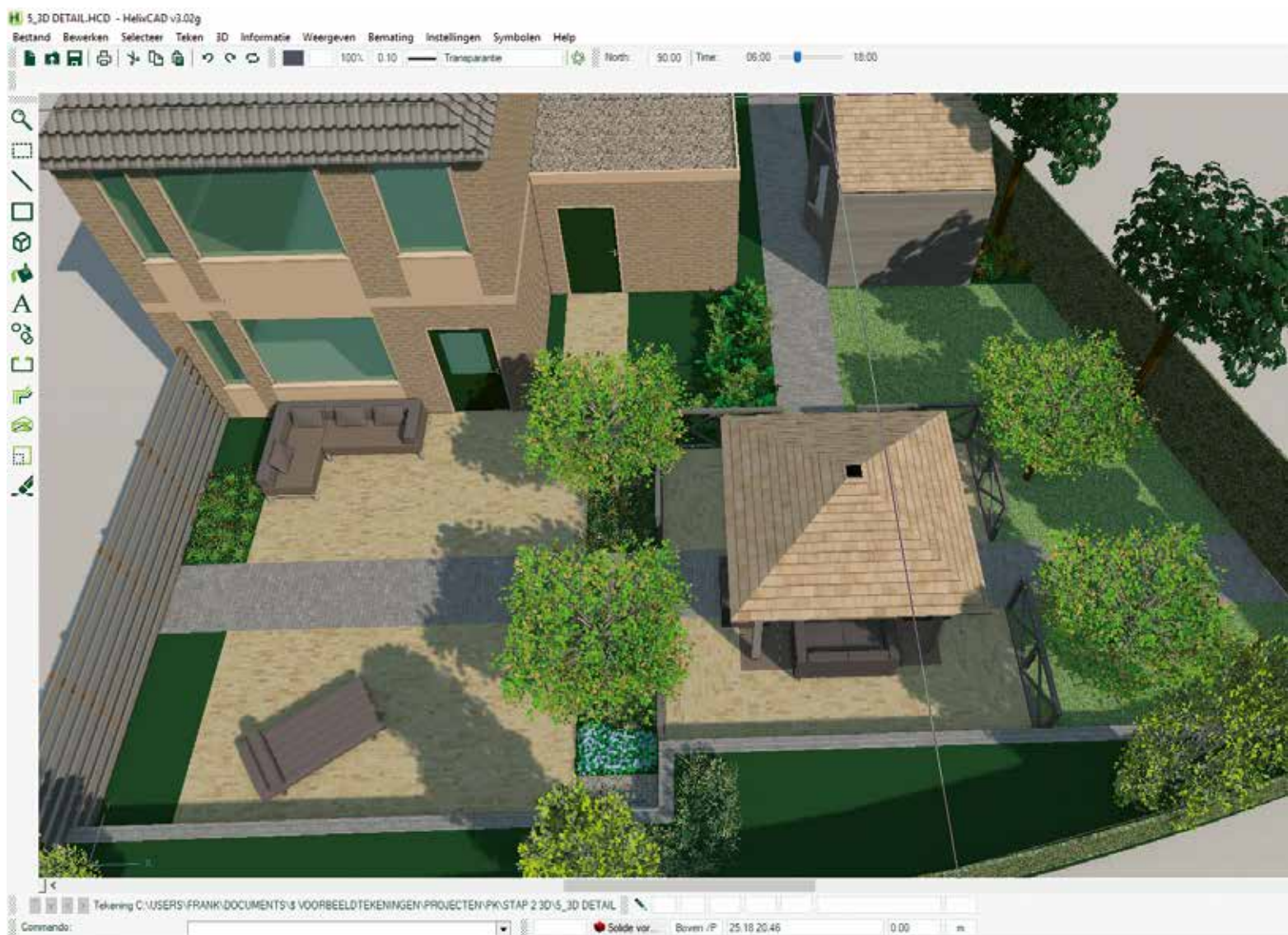

Ontwerp- en tekensoftware voor hoveniers

Vele digitale mogelijkheden

Stel, je bent hovenier en je staat met je poten in de klei. Het regent. Buiten is er nog niets. Je schuift weer in de bus en bladert door alle papieren. Opdracht? Check. Tekening? Check. Maatvoering en berekeningen? Check. Alles weer terug in het betreffende mapje, gereedschappen en materialen erbij en aan de slag. Er moet een terras uitgemeten worden. Met meetapparatuur – de gegevens op het nat geworden ontwerp – en met paaltjes wordt het werkterrein gemarkeerd. Aan het einde van de dag moet je nog een verslag maken en de urenregistratie bijhouden. Herkenbaar?

Auteur: Heidi Peters

Dankzij de vele digitale mogelijkheden voor hoveniersbedrijven kan het werk, vanaf de voorbereiding tot en met de uitvoering, efficiënter en dus sneller en goedkoper. En wellicht ook nog nauwkeuriger. Vakblad De Hovenier bekeek een aantal softwaretoepassingen voor

de groenbranche: teken- en ontwerpsoftware en ook een programma dat vooral de bedrijfsmatige kant van het hovenierschap naar een hoger niveau brengt. We spraken Dolf Houtman van OntwerpAcademie over SketchUp, Frank Raanhuis van InfoGroen Automatisering

over het programma Helixcad, Dirk Tuip van FacilityApps vertelde over de schouw-app, Piet-Jan Ottenhoff van Design Express Nederland deed Vectorworks uit de doeken en Winfried Lijdsman, docent bij Helicon Groenopleidingen in Bostel, gaf zijn ervaringen met programma's en studenten weer.

Oogpunt van de leverancier

Design Express is de verkooporganisatie voor de Benelux, Polen en Frankrijk voor het programma Vectorworks. Vectorworks is een Amerikaans product dat wereldwijd in veel landen en meerdere branches wordt gebruikt, niet alleen door groenbedrijven. Piet-Jan Ottenhoff is manager bij Design Express en vertelt over de mogelijkheden van het ontwerpprogramma. Volgens hem is Vectorworks 'echt voor de

De nieuwste versie van Helixcad, uitgeleverd in april 2019

ontwerpers'. Doordat het programma mogelijkheden biedt om je eigen stijl te ontwikkelen in het CAD-programma, helpt het om je ontwerp overtuigend te presenteren. 'De meeste CAD-systemen komen uit de techniek', aldus Piet-Jan Ottenhoff. 'Wij komen van de ontwerpkant.' Volgens Dolf Houtman, directeur-eigenaar van OntwerpAcademie uit Capelle aan den IJssel, wordt SketchUp van oudsher veel gebruikt door bureaus die ruimtes inrichten, waaronder landschappen. Dit zijn bijvoorbeeld tuin- en landschapsarchitecten. 'Ook wel door tuinontwerpers, maar in mindere mate. SketchUp is een fijn

Takenlijst in de schouw-app

 8 min. leestijd

en gemakkelijk te leren programma', aldus Houtman. 'Gezien de prijs-kwaliteitverhouding en de toegankelijkheid staat het voor mij nog altijd bovenaan. Het is een van de meest toegankelijke programma's. Maar het beeld blijft wel wat houterig. Daarom gebruiken tuinontwerpers het wat minder; die willen wat meer sfeer in hun presentaties.'

Winfried Lijdsman is docent tuin- en landschapsinrichting bij de opleidingen tot vakbekwaam hovenier en oprichter/uitvoerder groene ruimte (mbo niveau 3 en 4) aan Helicon MBO Boxtel. Helicon Opleidingen verzorgt groene opleidingen op vmbo- en mbo-niveau en heeft vestigingen in Noord-Brabant en Gelderland. 'De verschillende locaties werkten in het verleden met verschillende programma's', vertelt Winfried Lijdsman. 'We hebben ervoor gekozen om op alle vestigingen met hetzelfde tekenprogramma te gaan werken. Dat is Autocad geworden; sinds dit jaar zetten we het volledig in. Voorheen werkten we zowel met Autocad als met Vectorworks.'

InfoGroen Automatisering is de Nederlandse dealer van het (eveneens in Nederland ontwikkelde) tekenprogramma Helixcad. Volgens Frank Raanhuis, productspecialist Helixcad bij InfoGroen, is dit programma ontwikkeld voor de hovenierswereld en gaat het primair naar de hovenier.

Helixcad is er in twee versies: Helixcad basic en Helixcad full. Frank Raanhuis adviseert hoveniers en ontwerpers zonder ervaring te starten met de basisversie, die alleen 2D tekenen bevat, maar in twee dagdelen goed onder de knie te krijgen is. Helixcad is een volwaardig tekenprogramma, dat te koppelen is aan diverse andere software en apparatuur: denk aan beplantingsprogramma's, gps-meetsystemen, calculatie- en begrotingprogramma's.

Elk programma zijn eigen gebruiker

Vectorworks wordt volgens Piet-Jan Ottenhoff ingezet door zowel grote als kleine bedrijven, van stedenbouwkundige projecten tot hoveniers. Je kunt in 2D en 3D tekenen. 'Vectorworks heeft een eenvoudige manier van tekenen en de tekeningen zijn mooier dan van welk ander pakket ook. De ontwerptechnieken in de software zijn vergevorderd. Vectorworks werkt zoals jij denkt en dat is fijn.' Frank Raanhuis adviseert over Helixcad: 'Een bedrijf dat vooral projecten doet waarbij niet veel meer nodig is dan technisch tekenen,

ONTWERP- EN TEKENSOFTWARE

oppervlakten en maatvoeringen berekenen, werkzaamheden die grenzen aan de aanne-merij, heeft aan de basisversie van Helixcad voldoende. Helixcad is ook goed in het maken van een mooie presentatie, wat van belang is voor het verkopen van een hele tuin. Net als bij andere tekenprogramma's werkt het wel prettiger met een pc of laptop met een goede video-kaart, die rond de 2 GB aan geheugen heeft. Wil je in 2D of 3D, technisch, maatvoerend én mooi kunnen tekenen, een totaalconcept dus, dan voldoet Helixcad full aan de eisen. Daarmee is het ook een geschikt programma voor grote projecten, bijvoorbeeld van architecten.' SketchUp is een ontwerpprogramma, zonder catalogus of beelden, omdat het type ontwerper dat SketchUp gebruikt, vooral zelf ontwerpt, volgens Dolf Houtman. 'Het programma heeft wel een database, "warehouse" genaamd, waarvan vooral hoveniers gebruikmaken. SketchUp heeft niet echt de mogelijkheid om vierkante meters door te berekenen. Het kan wel, maar dat is omslachtig en lastig.'

Uitbreidingsmogelijkheden

De pro-versie van SketchUp heeft een opmaakprogramma, SketchUp layout, en daarnaast is er SketchUp stylebuilder. Tekeningen kun je binnen je presentatie laten draaien, zegt Dolf Houtman, wat zeker meerwaarde heeft als je veel presentaties doet. Je past de tekening aan in je presentatie, dus hoeft hem niet opnieuw in te voegen. Een extra feature is een renderprogramma voor een wat gelijker beeld. Hiervan is ook zowel een gratis als een betaalde versie beschikbaar. In SketchUp kun je bovendien via Google Maps je projectplattegrond integreren. De tekening staat vanzelf altijd op het noorden gericht; hoogteverschillen kun je hiermee zichtbaar maken. Dolf Houtman: 'Het is een professioneel platform; de bestanden zijn uitwisselbaar met CAD-software. Handleidingen zijn er zowel in het Engels als in het Nederlands.'

Een nog vrij nieuwe feature van Helixcad is de plug-in voor het importeren van kadastragegevens. Door eenvoudigweg het kadastrale nummer in te geven, wordt de kaart met daarop de bebouwing, erfscheiding en afmetingen ingeladen. De kadastramodule is gratis te gebruiken voor scholen en bezitters van een studentenlicentie. De mogelijkheid van een koppeling met gps-apparatuur levert veel tijd op, volgens Frank Raanhuis. In het digitaal ingeladen terrein staat bijvoorbeeld een terras ingetekend. Met een gps-stok loop je over het terrein; dan

krijgt je een signaal op de plaatsen waar de markeringspunten van dit terras zijn. Net als andere pakketten kan ook Helixcad geaccidenteerde terreinen weergeven, dus de plaats en de hoogte van taluds en heuvels, of simpelweg hoogteverschillen binnen een tuin. Net als in Helixcad kun je in Vectorworks behalve ontwerpen ook direct berekeningen maken. Ook werkt dit programma samen met andere pakketten. Er zijn veel bibliotheken, bijvoorbeeld met planten en verhardingsmaterialen, zoals de zogenaamde plantentool. Hiervoor hoeft je niet extra te betalen; het is een all-in pakket. Een ontwerp teken je één keer. Wanneer iets aangepast moet worden, wordt meteen alles aangepast waarop de wijziging invloed heeft. Dit werkt efficiënt. De software en alle handleidingen zijn in het Nederlands verkrijgbaar. Dit laatste geldt overigens ook voor de andere programma's.

Beide programma's bieden kosteloze versies aan voor studenten, met licenties van één tot drie jaar. Ottenhoff: 'Privé heb ik een ontwerp-bureau en werk ik met Vectorworks. Je kunt hier mooiere klantgerichte presentaties mee maken. Bij Autocad heb je daar weer andere programma's voor nodig, bijvoorbeeld Adobe Indesign. De bestanden van Vectorworks en Autocad zijn uitwisselbaar, maar de handleidingen van de laatste zijn in het Engels. Dat maakt het wel wat lastiger dan Vectorworks, waarbij alle instructies in het Nederlands beschikbaar zijn.'

Huur, koop, service en updates

Voor wie met het programma aan de slag wil, heeft Helixcad huur- en koopmogelijkheden. Een huurlicentie is inclusief updates. Bij aanschaf neem je een aanvullend supportcontract af, inclusief de halfjaarlijkse updates. Daarnaast zijn er betaalde diensten, zoals de online kadastrale gegevens en een uitgebreid beplantingsprogramma met een database waarin 10.000

planten met foto's en botanische gegevens vermeld staan. Wie met SketchUp aan de slag wil, kan de gratis thuisversie SketchUp Free downloaden, wat volgens Dolf Houtman een goede oefenversie is. Uitgebreider is SketchUp Pro, dat € 636 kost. Daarbij komt een jaarlijkse bijdrage van enkele tientjes voor de licentie en de updates. Het programma heeft diverse plug-ins, bijvoorbeeld voor hoogteverschillen in het terrein. Bij Pro zijn de bestanden uitwisselbaar met CAD en kun je ook 3D modelleren. Met Vectorworks heb je te maken met eenmalige aanschafkosten van € 3295. Hierin zitten alle gereedschappen en tools inbegrepen die je nodig hebt voor een ontwerp, berekening en presentatie. Wie wil, kan daarbij een servicecontract afnemen met extra service en mogelijkheden. Dit kost € 725 per jaar. Jaarlijks komt er een nieuwe versie uit.

Toekomst

Frank Raanhuis: 'De genoemde koppeling van Helixcad met gps wordt doorgegeven aan drones. Een drone maakt een hogeresolutiefoto van een gebied; die wordt vervolgens ingelezen in het programma en dan gekoppeld aan gps-coördinaten. Dit wordt vanaf het

komend najaar aangeboden.' Volgens Piet-Jan Ottenhoff worden virtual reality (VR) en augmented reality (AR) steeds meer mainstream. Vanuit Vectorworks kun je nu al direct een VR-presentatie maken. Je loopt dan als het ware door je ontwerp heen. VR en AR zitten standaard in het pakket. Een aparte module is LiveSync, met een directe koppeling naar Lumion, visualisatiesoftware waarmee je 3D visualisaties maakt. Ottenhoff verwacht dat binnen drie of vier alles 3D wordt gepresenteerd. Dolf Houtman wil nog de volgende aanvulling maken: 'Wij krijgen vaak de vraag of we gaan ontwerpen met de computer tijdens de opleiding. Ons antwoord is steevast dat de eerste stappen in het ontwerpproces altijd handmatig zijn, met schetsrol en stift. Later, als je een concept hebt en weet waar je naartoe wilt werken, komt de computer in beeld om de tekening maatvast uit te werken. Een aandachtspunt is dat een handmatige schets nog altijd vele malen sneller te maken is dan een tekening op de computer. En in veel gevallen is een handmatige schets voor een hovenier ook meer dan voldoende, als het een kleine tuin betreft. Of het aanschaffen van een programma zin heeft, hangt onder meer af van het type hoveniersbedrijf, het soort werk dat de hovenier uitvoert en daarmee samenhangend de doelgroep waarvoor de hovenier werkt.'

Onderwijs

Autocad wordt alleen ingezet bij mbo-studenten niveau 4. Zij krijgen een basisprogramma van tien weken aangeboden. Dit biedt de studenten voldoende basisvaardigheden om er zelf mee aan de slag te gaan. Vervolgens voeren zij hun opdrachten uit in Autocad. Het tekenprogramma zit niet in het lesprogramma van niveau 3. De studenten op niveau 3 zijn vooral

Het beeld van een ontwerp in SketchUp is iets blokkeriger

	Aanschaf / huur	Per maand	Servicecontract	Betalen voor extra features	Studentenversie	Handleidingen
Helixcad basic	€ 1.595	€ 52,50 incl. servicecontract	€ 250 per jaar bij aanschaf	Ja	Ja, gratis. Ook de kadastrummodule	NL
Helixcad full	€ 2.740	€ 87,50 incl. servicecontract	€ 430 per jaar bij aanschaf	Ja		NL
Vectorworks	€ 3.295		€ 725	Nee	Ja, gratis	NL
SketchUp Free	gratis					
SketchUp Pro	€ 636		Enkele tientjes	Ja	Ja, betaald	NL, betaald
Schouw-app	Software as a service	€ 50 voor leidinggevers en € 5 voor elke hovenier in het veld	Inclusief	Ja	n.v.t.	

bezig met het aanleggen en onderhouden van tuinen, parken en landschappen, aldus Winfried Lijdsman.

Studenten van Helicon werken zowel aan fictieve als echte opdrachten. Zo hebben de studenten onlangs een nieuw ontwerp gemaakt voor een verzorgingshuis.

Software voor bedrijfsvoering

Geen teken- of ontwerpsoftware, maar wel onder meer voor groenbedrijven ontwikkeld, is de schouw-app van FacilityApps, die we hier apart beschrijven. FacilityApps richt zich op alles wat buiten gebeurt, maar dan wel alles wat te maken heeft met bedrijfsvoering. Alle documenten waarmee je buiten te maken krijgt of kunt krijgen, staan in de app en worden direct gedeeld met de leidinggevende of het kantoor. Dirk Tuip: 'Het heet wel de schouw-app, maar het gaat veel verder dan schouwen alleen. Er zijn verschillende mogelijkheden. Technische schouwing is mogelijk, waarbij punten op een kaart gezet worden (calamiteiten, handmatig of machinaal werk) die daarna opgepakt kunnen worden. Ook kunnen er overzichten gemaakt worden. Er is ook een variant die door klanten flexibel in te richten is op maat, waarbij onze klanten zelf de vragen en antwoorden kunnen aanpassen. Dat geeft een betere kwaliteitsbeleving. Ook bij groenprojecten gaan vele documenten door de handen. Een areaal, planning, tekening, tijdregistratie, specifieke formulieren voor in- en outdooractiviteiten, takenlijst, opdracht. Kortom, een hele papierwinkel. In de schouw-app van FacilityApps, die is uit te breiden met verschillende modules, heb je alles bij de hand, letterlijk onder één button. De urenregistratie, de opdrachten van die dag, werkbon-

nen die ingevuld moeten worden of bijzonderheden die je wilt melden, je doet het allemaal in de schouw-app. De verantwoordelijke of leidinggevende is direct op de hoogte en kan eventueel ook direct anticiperen of antwoorden. Deze app lijkt voor een kleinere onderneming wellicht niet direct noodzakelijk, maar als er sprake is van meerdere vestigingen en projecten, worden veel zaken een stuk complexer en kan deze app veel voordeel bieden. Bedrijven die hun zaken registreren met behulp van onze app, realiseren hiermee 15 tot 20 procent tijdswinst.'

FacilityApps, dat zijn roots in de schoonmaakbranche heeft, ziet dat ook in de wereld van de groenbedrijven verantwoording en transparantie ten opzichte van de klant steeds belangrijker worden. Het bedrijf investeerde in de ontwikkeling van een native app, zodat er geen internetverbinding nodig is om deze te kunnen gebruiken.

Dirk Tuip: 'We maken een technische revolutie door. Er komen nu ook data uit machines. Wij onderzoeken hoe je deze gegevens kunt meenemen. Wat is de impact van het weer, machines en mensen op de kwaliteit en de hoeveelheid van het afgeleverde werk? Daarvan onderzoeken we nu de mogelijkheden en we verwachten dat het zich in de komende jaren nog verder zal ontwikkelen. Ook in de groenbranche verlangen opdrachtgevers steeds meer transparantie, verantwoording en kwaliteit. Met de mogelijkheden van deze app kun je controleren en aantonen welke werkzaamheden er zijn uitgevoerd. Wie met deze software aan de slag gaat, onderscheidt zich van andere

hoveniers, omdat het in deze branche nog geen mainstream is. Maar dat wordt het zeker.'

De schouw-app wordt verkocht of verhuurd als 'software as a service'.

De kosten voor de leidinggevende (het eerste abonnement) bedragen € 50 per maand. Voor elke hovenier in het veld betaal je € 5 per maand. De training die nodig is voor het eerste gebruik, is hierbij inbegrepen. De app is uit te breiden met diverse modules, zoals tijdregistratie, taken, kwaliteitsmanagement, rapportages enzovoort. De kosten per uitbreidingsmodule zie tabel.

www.helixcad.nl
www.helicon.nl
www.facilityapps.nl
www.ontwerpacademie.nl
www.vectorworks.be
www.sketchup.nl

Be social

Scan of ga naar:

www.vakbladdehovenier.nl/article/29263/ontwerp--en-tekensoftware-voor-hoveniers